

برنامه ملی مدیریت خشکسالی کشور

عباسقلی جهانی

چکیده

خشکسالی پدیده‌ایست که هرچند سال یکبار البته با شدت و مدت‌های دوام مختلف تمام یا بخش‌هایی از کشور را تحت تاثیر قرار می‌دهد. آثار و تبعات مستقیم و غیر مستقیم این پدیده در وضعیت و شرایط زندگی ساکنین مناطق تحت تاثیر مشهود و ملموس است، اگرچه هنوز برای ثبت و ضبط این آثار و تبعات روش‌های سیستماتیک و پایدار بکار گرفته نمی‌شود. متأسفانه اطلاعات و شواهد موجود نشان می‌دهد که علی‌رغم تخصیص منابع معتناهی از سرمایه‌های ملی برای جبران خسارات ناشی از این پدیده باز هم ابعاد و دامنه‌های این خسارات بصورت تصاعدی در حال افزایش می‌باشد. یکی از اصلی‌ترین و شاید مهمترین دلایل، این وضعیت، فقدان برنامه‌های مناسب و معقول مقابله و مواجهه با این پدیده باشد، زیرا تجربیات نشان داده چنانچه تخصیص منابع بدون برنامه صورت گیرد کارآیی و اثرات منابع صرف شده به حداقل خود می‌رسد. از این جهت است که تجربه جهانی ضرورت تهیه برنامه‌های مناسب (Mitigation plan) را برای برخورد با این پدیده با هدف کاهش دامنه آثار و تبعات آن آشکار نموده است. برنامه مدیریت خشکسالی را می‌توان در سطوح ملی، منطقه‌ای و محلی تهیه و به مورد اجرا گذاشت. در این سخنرانی تلاش خواهد شد مولفه‌های اصلی مدیریت خشکسالی در سطح ملی تشریح و تبیین گردیده و گام‌های اصلی و مهمی که برای تهیه چنین برنامه‌ای مورد نیاز است ارائه گردد. بدون تردید با مقایسه وضع موجود با اصول و مبانی تهیه برنامه مدیریت خشکسالی در سطح ملی، می‌توان خلأها و کمبودها را در یک برخورد سیستمی ملاحظه نموده و برای جبران آنها چاره‌اندیشی نمود. در پایان نمونه‌ای از دستاوردهای برخی از کشورهای موفق که با برخورد برنامه‌ای به مقابله و مواجهه با دوره‌های خشکسالی برخاسته‌اند توضیح داده خواهد شد.